

METSÄHALLITUS

Luonnonhoito-LIFE

*“Improving the conservation status of
species-rich habitats”*

Viestintäsuunnitelma

Kati Salovaara, Tiina Grahn

30.5.2016

Luonnonhoito-LIFE

Species-rich LIFE

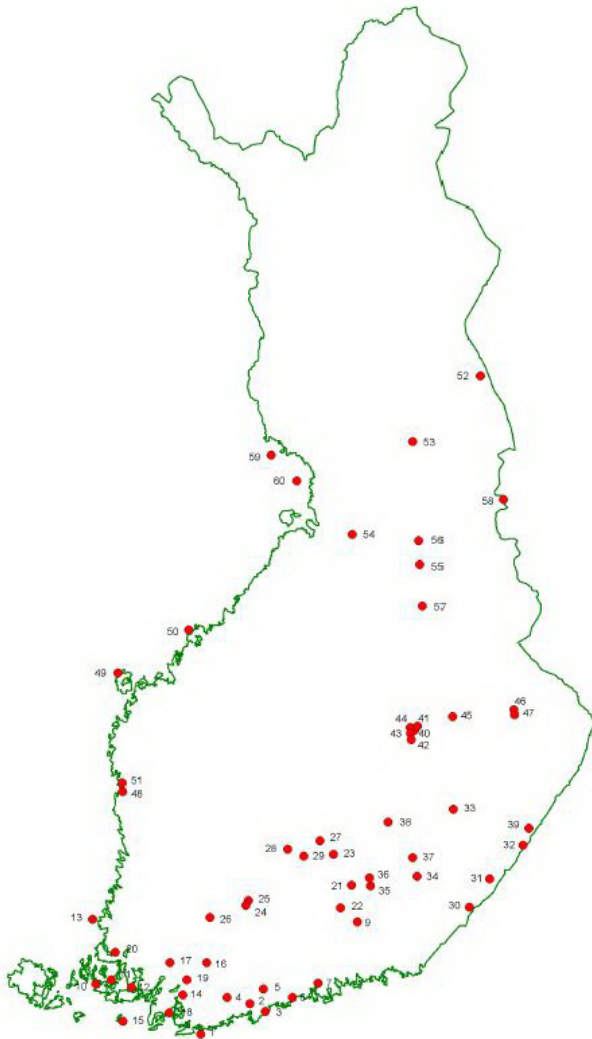
Sisältö

Tausta	3
Viestinnän kohderyhmät	4
Viestinnän tavoitteet	4
Viestinnän perussisältö.....	4
Viestinnän periaatteet.....	5
Viestinnän välineet ja kanavat.....	5
Viestinnän organisointi, voimavarat ja vastuut.....	6
Riskit	7
Viestinnän seuranta.....	7
Hankkeen keskeiset viestintätoimet	8

Tausta

Luonnonhoito-Life ”Species-rich LIFE” on viisivuotinen (2011–2016) LIFE-Luonto hanke, jossa hoitotoimin parannetaan lajistollisesti arvokkaimpiin kuuluvien luontotyyppiemme tilaa. Erityisesti kohteena ovat perinnebiotoopit, lehdot ja valkoselkätikan asuttamat vanhat lehtimetsät. Hankkeeseen kuuluu 59 Natura 2000 -aluetta Saaristomereltä Kuusamoon (kuva 1), joilla tehdään hoitotoimia yhteensä lähes tuhannen hehtaarin alalla. Metsähallituksen luontopalvelujen johtamassa hankkeessa yhteistyökumppaneina ovat WWF ja Suomen ympäristökeskus.

Hoitotoimien suunnittelun ja toteutuksen pohjaksi tehdään kulttuuriperintöinventointeja ja useita eri eliöryhmiä koskevia lajistokartoituksia. Elinympäristöjen hoidon lisäksi hankkeessa tehdään kolme Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaa sekä rakennetaan kaksi ennallistamista ja luonnonhoitoa esittelevää luontopolkua. Lisäksi järjestetään erityisesti eläkeläisille suunnattuja Senior Ranger -tapahtumia, joissa sekä jaetaan tietoa kohteiden luonto- ja kulttuuriarvoista että tehdään käytännön hoitotöitä. Myös laajemmalle yleisölle suunnattuja WWF:n talkooleirejä järjestetään eri puolilla Etelä-Suomea. SYKE:n vastuulla ovat uhanalaisen päiväperhosen, pikkuapollon, siirtoistutukset.

Kuva 1. Hankekohteiden (59 kpl) sijoittuminen hankealueelle.

Viestinnän kohderyhmät

- Kansalaiset ja luonnossa liikkujat
- Paikallinen väestö
- Potentiaaliset hoitajat (maanviljelijät, yhdistykset...)
- Rahoittajat

Viestinnän tavoitteet

- Hankkeessa hoidettavien luontotyyppien ja niiden lajiston merkityksen korostaminen luonnon monimuotoisuuden säilymiseksi
- Luontopalvelujen työn merkityksen ja tärkeyden korostaminen, jotta suomalainen luonto saadaan säilymään ja pysymään hyvinvoivana
- Ihmisten ja yhteisöjen aktivoiminen ja osallistaminen toimimaan hankkeessa hoidettavien luontotyyppien ja lajien monimuotoisuuden säilyttämiseksi
- Elämyksien ja mielihyvän tuottaminen ihmisille
- Osaamisen ja kokemusten jakaminen

Hankkeen viestintätoimille ja -tuloksille on asetettu myös määrällisiä ja ajallisia tavoitteita (liite 1).

Viestinnän perussisältö

Ydinviesti

Metsähallituksen luontopalvelut kumppaneineen hoitaa ketoja, niittyjä ja lehtoja, jotka kaikki ovat lajistollisesti arvokkaita elinympäristöjä. Työmme edistää luonnon monimuotoisuutta ja samalla palauttaa suomalaista kulttuurimaisemaa entiseen loistonsa. Yhteisöt ja yksittäiset ihmiset voivat tulla mukaan kanssamme tähän luonnonhoitotyöhön.

Tarkennetut viestit (suunnataan eri kohderyhmille)

Kansalaiset ja luonnossa liikkujat

- Luontotyyppien ja lajien suojelulla pystymme säilyttämään luonnon monimuotoisuutta pitkällä aikavälillä
- Hoitotyön avulla säilytetään arvokkaita luontokohteita tuleville sukupolville
- Suojelemalla perinneympäristöä vaalimme samalla esi-isiemme työtä
- Hoitotyön tulokset ovat konkreettisesti havaittavissa

Paikallinen väestö

- Hoitotyön avulla säilytetään arvokkaita luontokohteita tuleville sukupolville
- Suojelemalla perinneympäristöä vaalimme samalla esi-isiemme työtä
- Pitämällä huolta luonnon monimuotoisuudesta ja perinneympäristöistä, rikastutamme omaa aluettamme ja sen historiaa

Potentiaaliset hoitajat

- Perinneympäristöjen hoitoon tarvitaan viljelijöiden, laiduneläinten omistajien ja yhdistysten osallistumista ja apua
- Perinneympäristöjen hoito tuottaa tuloksia luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi

- Hoitotyöhön on olemassa ja saatavilla rahoitusta
- Hoitotyön tulokset ovat konkreettisesti havaittavissa

Rahoittajat

- Hoitotyön tulokset ovat konkreettisesti havaittavissa
- Hoitotyön konkreettisilla tuloksilla saadaan rahoille vastinetta

Viestinnän periaatteet

Hankkeen viestinnässä noudatetaan luontopalvelujen viestintäperiaatteita (ks. Metsähallituksen luontopalvelujen viestintäohjelma 2010–2014). Viestintä on tavoitteellista, avointa, asiakaslähtöistä, elämyksellistä ja myönteisiä tunteita herättävää, joustavaa, luotettavaa, sekä kumppani- ja sidosryhmäsuhteita hyödyntävää ja kunnioittavaa.

Hankkeesta tiedotetaan pääasiassa suomen kielellä, mutta erityisesti ruotsinkielisellä alueella hankkeen toimenpiteistä on tarpeen tiedottaa myös ruotsiksi. Hankkeen verkkosivuille (metsa.fi) tehdään suomen lisäksi keskeisiä osioita myös ruotsiksi ja englanniksi.

WWF (talkooleirit) ja SYKE (pikkuapollon siirtoistutukset) tiedottavat omien vastuualueidensa toimista. Luontopalvelut osallistuu tiedottamiseen tarvittaessa.

Viestinnän välineet ja kanavat

- Tiedotteet
 - alueelliset ja paikalliset
 - valtakunnalliset
- Mediaretket ja suorat toimittajakontaktit

Mediayhteistyöllä katetaan koko mediakenttä valtakunnallisista alueellisiin ja yleisistä yksityiskohtaisempiin mediaosumiin. Tiedotteiden lisäksi toimittajiin ollaan suoraan yhteydessä, jotta juttuja voidaan räätälöidä kullekin medialle sopivaksi. Mediaretkien avulla pyritään saamaan aikaan kattavia artikkeleita eri aihepiireistä sekä lisäämään toimittajien tietoisuutta hankkeesta, sen tarkoituksesta, sekä lehtojen, perinneympäristöjen ja vanhojen lehtimetsien hoidosta yleensä. Median osalta kontaktoidaan eri medioita, jotta saadaan tavoitettua eri kohderyhmiä.
- Verkkosivut (metsa.fi, yhteiso.luontoon.fi)

Ns. virallinen hankesivu sijoitetaan metsa.fi -sivuille. Hankkeen verkkosivuille koostetaan tietoa seuraavista aiheista: LIFE+ -rahoitusväline ja sen osallisuus hankkeessa, hankkeen tavoitteet ja toiminnot, biodiversiteetti ja lajien suojelu, luontotyyppien suojelu, esimerkkejä elinympäristöjen hoidosta ja perinnebiotooppien hoitomenetelmien soveltamisesta, hankekumppanit ja hankkeen budjetti. Hankesivuille lisätään myös hankkeen tiedotteet, valokuvia ja muuta informaatiota median käyttöön. Verkkosivuilla on myös mahdollista antaa palautetta.

Hankesivut sisältävät suomenkielisten sivujen lisäksi keskeiset osiot ruotsin- ja englanninkielillä.

- Perinnebiotooppisivut

Metsa.fi -verkkosivuille on tehty lisäksi perinnebiotooppiosio, jota täydennetään yhteiso.luontoon.fi -sivuille sijoitettaville vuorovaikutteisille ja useammin päivitettävillä osioilla.

Esiteltäviä aihepiirejä ovat hankekohteet, erilaiset perinnebiotoopit ja niiden lajit, hoidon rahoitus, kunnostus- ja hoitotoimenpiteet sekä onnistuneita esimerkkejä hoidosta.

- Kuva-aineisto
Yhteiso.luontoon.fi -verkkosivuilla on saatavilla laadukasta kuva- ja videoaineistoa mm. median käyttöön. Tämä edellyttää hankkeeseen liittyvien kuvien ostoa ja kuvien ottamista.

Sivuilla olevissa hankkeeseen liittyvissä kuva- ja videoaineistoissa tulee näkyä EU- ja LIFE –logot.

- Maastokyltit
Hankkeen toimenpidekohteille asetetaan hoitokohteen sijainnista ja toimenpiteiden näkyvyydestä riippuen joko lyhytaikaisia tai pidempiaikaisia infotauluja, joissa kerrotaan hankkeesta, sen tavoitteista ja kyseisestä hoitokohteesta. Hankkeessa noudatetaan maastotaulujen tyyliopasta ja layoutia. Taiton voi tilata talon sisältä tai ulkoisesti.
- Selkokielineen raportti (Layman’s report)
Hankkeen lopussa laaditaan selkokielineen raportti, jossa esitellään hankkeen tavoitteet, tulokset sekä lehtojen ja perinnebiotooppien luonnonsuojelullinen arvo. Raportti on esitteellinen ja laajuudeltaan 5–10 sivua. Raportti tehdään suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Raporttia painetaan 500 kpl ja se tulee saataville myös hankkeen verkkosivuille.

Viestinnän organisointi, voimavarat ja vastuut

Projektipäällikkö vastaa hankeviestinnästä, mutta aluekoordinaattorit ja alueelliset viestintävastaavat ovat aktiivisesti mukana käytännön toteutuksessa. Viestintää toteutetaan yhdessä luontopalvelujen viestintähenkilöstön kanssa. Hankkeen viestinnässä toteutetaan luontopalvelujen Jokainen viestii -periaatetta.

Hankesuunnitelmassa viestintätoimet jakautuvat seitsemän toiminnon alle: A3 Viestintäsuunnitelma, D1 Mediyhteistyö, D2 Ennallistamispolut, D3 www-sivut ja valokuvat, D4 Infotaulut, D5 Senior Ranger - tapahtumat ja D6 Selkokielineen raportti.

Seuraavassa esitellään toimintoihin varatut kokonaisresurssit (EU ja kansallinen raha yhteensä) sekä vastuut.

A3 Viestintäsuunnitelma

Hankesuunnitelmassa viestintäsuunnitelmaan on varattu 12 463 €, josta 4 000 € hankkeen logon suunnitteluun ja 2 000 € T-paitojen ja paitojen hankintaan. Projektipäällikön työhön on suunniteltu käytettävän 1 635 € ja viestinnän henkilöstön työhön ja matkoihin 4 828 €.

Vastuu: Kati Salovaara ja Tiina Grahn

D1 Mediyhteistyö

Mediyhteistyöhön on hankesuunnitelmassa varattu 96 150 €. Viestinnän osuus on 64 923 €, josta 15 000 € on varattu mediaretkien käytännön kuluihin, 45 760 € henkilöstökuluihin ja 4 163 € matkoihin.

Projektipäällikön työhön ja matkoihin on varattu 7 698 €, alueellisten koordinaattoreiden 9 074 € ja muun henkilöstön 14 455 € (kohdekohtaiset asiat).

Vastuu: Hanna-Leena Keskinen, Kati Salovaara ja Tiina Grahn + muu viestintä sekä alueelliset vastuuhenkilöt

D2 Ennallistamispolut

Luonnonhoitoa ja ennallistamista esittelevät ennallistamispolut tehdään Nuuksioon ja Teijoon (Sahajärvi). Polkujen toteutukseen on varattu 12 521 €, josta taulujen tekstien käännöstyöhön (suomi-ruotsi) 1 000 €, kaivinkonetyöhön 2 500 € ja rakennusmateriaaleihin 3 500 €. Loput 5 521 € on suunniteltu käytettävän luonnonsuojelun ja luonnon virkistyskäytön henkilöstön työhön ja matkoihin.

Vastuu: Alueelliset hankeihmiset, Hanna-Leena Keskinen

D3 a) www-sivut ja b) valokuvat

Hankesuunnitelmassa a) verkkosivujen toteutukseen on varattu 45 428 €, josta 12 000 € verkkosivujen tekniseen toteutukseen ja b) 5 000 € korkealaatuisten valokuvien ja liikkuvan kuvan hankintaan. Viestinnän henkilöstön työhön ja matkoihin on suunniteltu käytettävän 22 503 €, projektipäällikön työhön 1 635 € ja alueellisten koordinaattoreiden työhön 4 290 €.

Vastuu: Hankeihmiset (valokuvien ottaminen), Kati Salovaara, Tiina Grahn ja hankeihmiset (metsa.fi ja valokuvien ostot), Tapani Mikkola (videot)

D4 Infotaulut

Infotaulujen kuluihin on varattu 26 700 €, josta 12 000 € materiaalikuluihin. Kohteiden hoidosta vastaavat henkilöt kirjoittavat infotauluissa tarvittavat kohdekohtaiset asiat. Työhön on varattu 14 700 €.

Vastuu: Hankeihmiset, Laura Tahkohallio, Marianne Katainen (taitto)

D5 Senior Ranger -tapahtumat

Eläkeläisille suunnatut Senior Ranger -tapahtumat ovat myös viestinnällinen osa hanketta. Niitä järjestetään osana kohteilla pidettäviä muita kulttuuriperintötapahtumia. Tapahtumissa jaetaan tietoa kohteiden luonto- ja kulttuuriperintöarvoista ja tehdään käytännön töitä arvojen hoitamiseksi. Senior Ranger –tapahtumia dokumentoidaan oman henkilöstön toimesta eri viestintä- ja markkinointitarkoituksiin. Hankesuunnitelmassa tapahtumien järjestämiseen on suunniteltu käytettävän 94 931 €, josta 31 000 € osallistujien bussi- ja venekuljetuksiin. Loput 63 931 € on varattu luonnon virkistyskäytön henkilöstön työhön ja matkakuluihin.

Vastuu: Hankeihmiset, aluetiedottajat (leirien viestintä), Eveliina Nygren (valtakunnallinen vapaaehtoistoiminnasta viestiminen)

D6 Selkokielineen raportti (Layman's report)

Hankesuunnitelmassa selkokielineen raportin tuottamiseen on varattu 7 270 €, josta 4 000 € raportin taitto- ja painokuluihin. Loput 3 270 € on varattu projektipäällikön työhön.

Vastuu: Kati Salovaara

Riskit

- hankesuunnitelman mukaiset resurssit eivät riitä luvattujen toimien toteuttamiseen (riski kohtalainen)
- henkilöstö ei pysty kohdentamaan riittävästi työaikaa hankkeen viestintään (riski kohtalainen)
- hankkeen viestit eivät kiinnosta mediaa (riski pieni)

Viestinnän seuranta

Viestinnän seuranta on aiemmin perustunut pääasiassa MBrainin keskitetysti toteutettuun Metsähallituksen mediaseurantaan ja ajoittaisiin verkkohakuihin. Mediaseuranta on kuitenkin siirretty toiselle toimittajalle ja menetelmän muututtua keskitetystä seurannasta löytyy vain pieni osa hankkeen mediaosumista. Tämän lisäksi hankeihmisten on tärkeää tehdä omaa seurantaa paikallismedioiden osalta ja tallentaa julkaistuja juttuja T-levylle. Valtakunnallisesti mediaosumien kokoamisesta vastaavat

projektipäällikkö ja aluekoordinaattorit, jotka kirjaavat hankkeen näkyvyyden eri medioissa T-levyn hankkansiossa olevaan mediaseurantataulukkoon, jonka avulla seurataan hankkeelle asetettujen viestintätavoitteiden (liite 1) toteutumista. Merkittävimmät lehtijutut ja esimerkkejä muista artikkeleista arkistoidaan ja skannataan pdf:ksi liitettäväksi Komissiolle toimitettaviin hankeraportteihin.

Hankkeen keskeiset viestintätoimet 2014

Hankkeen viestintäsuunnitelma tehtiin hankkeen alkuvaiheessa ja sitä päivitetään vuosittain hankkeen loppuun saakka.

1) Hankkeesta tiedottaminen

Päävastuu viestinnän suunnittelusta ja koordinoinnista on Kati Salovaaralla, Hanna-Leena Keskisellä ja Tiina Grahnilla.

2) Mediaretket

Vuoden 2014 mediaretkien on suunniteltu liittyvän perinnebiotooppien hoitoon (mm. Dávits), LIFE-rahoitukseen ja Natura-alueiden merkitykseen, valkoselkätikan elinympäristön hoitoon (Kati Salovaara ja Timo Laine), ennallistamispolkuun Nuuksiossa sekä nuorisotyöllistämishankkeeseen. Tiina Grahn vastaa mediaretkistä.

2) LIFE-rahoitusvälineestä tiedottaminen

LIFE-rahoitusvälineestä tiedottaminen kytketään osaksi kaikkea hankkeen viestintää. Samalla tuodaan esille myös Natura-alueverkoston merkitystä.

Vastuu: Kati Salovaara, Tiina Grahn

3) Verkkosivut

Hankkeen verkkosivuja päivitetään Metsa.fi –sivuille vuoden aikana. Suurempi päivitys tehdään kesäkuussa hankemission tilannekatsauksen jälkeen. Perinnebiotooppiteemaan keskittyvään osioon lisätään uusia kohde-esittelyjä sekä laidunnuksen suunnitteluun liittyvää materiaalia. Yhteiso.luontoon.fi –sivustoa päivitetään ja osallistutaan Luontotyypit –ryhmän kautta Facebook-viestintään.

Vastuussa: Tiina Grahn

3) Median houkuttelu ja tapahtumatiedottaminen

Hankkeen yhteydessä järjestettävistä tapahtumista (talkooleirit, Senior Ranger -tapahtumat) tiedotetaan erikseen. Taloustoimittajia voidaan kutsua seuraamaan hanketta, jotta he näkevät mitä rahoilla tehdään oikeasti. Hanke työllistää paljon syrjäseuduilla, mikä on hyvä uutisaihe. Lisäksi vankityöstä ja senioreiden leiristä saa medianäkyvyyttä.

Vastuussa: Kati Salovaara, Hanna-Leena Keskinen, Tiina Grahn, puistoalueiden viestintäkoordinaattorit

4) Kuva- ja videomateriaali

Kuvamateriaalin kerääminen kohteissa ja talkooleireillä jatkuu vuoden 2014 aikana. Kuvaamista pyritään tekemään kohteissa ennen ja jälkeen hoitotyön. Tiina Grahn vastaa valokuvapankin perustamisesta.

Hankkeen kuvat laitetaan T:lle Kuvia saa käyttää -kansioon sekä yhteisöön.

Vastuussa: Hankeihmiset, Tiina Grahn (kuvien osto)

7) Yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettava tiedotus

SYKEN vastuulla oleva pikkuapollon siirtoistutus tarjoaa oivan mahdollisuuden tuoda esille perinnebiotooppien nykytilaa, lajiston ongelmia harvenevassa ja muuttuvassa perinnebiotooppien verkostossa sekä perinnebiotooppien ja niiden lajiston hoitamiseksi tehtävää työtä. Tiedottaminen

suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä SYKEN kanssa. Talkooleirien tiedotusta hoidetaan yhdessä WWF:n viestinnän kanssa osana valtakunnallista vapaaehtoistoiminnan tiedottamista.

Vastuussa: Kati Salovaara, Tiina Grahn, Eveliina Nygren

7) Maastotaulut

Hankkeen logoa sekä Natura2000- ja LIFE-logoja käytetään kaikessa viestinnässä. Väliaikaisia maastotauluja viedään uusille hoitokohteille ennen töiden aloittamista. Pysyviä maastotauluja sekä hankelogolla varustettuja pienempiä kylttejä viedään vuoden 2014 aikana alla listatuille kohteille:

2	FI0100021	Meiko-Lapträsk (Vrångnäsudden)
3	FI0100024	Medvästö-Stormossen (Dåvits)
4	FI0100036	Lohjanjärven alueet (Hermalan kalkkimäki)
5	FI0100040	Nuukio (ennallistamispolku)
14	FI0200086	Teijon ylänkö
15	FI0200090	Saaristomeri (Jurmo, Bodö & Långholmen)
29	FI0900126	Kärppjärven alue
33	FI0500002	Linnansaari
37	FI0500133	Anttilan tila
45	FI0600089	Telkkämäki
46	FI0700010	Kolin kansallispuisto
51	FI0800140	Tegelbruksbacken
52	FI1101645	Oulanka
53	FI1103828	Syöte
58	FI1200719	Martinselkonen (Karttimojoen ylityspaikka)

Hankkeen tiedotteet ja julkaistut jutut kootaan T-levylle mediaosumat –taulukoon aluekoordinaattoreiden toimesta.

Hankkeen viestintäbudjetti 2014

Hankkeen budjetissa on liikkumavaraa. Vuodelle 2014 käytettävissä on

- Valokuvii n. 3000 € (Senior Ranger –videon kuluista osa maksettu kuvapankin budjetista)
- Infotaulu materiaali n. 10000 €
- Mediaretket n. 3000 €

Hankkeen keskeiset viestintätoimet vuodelle 2015

Viestinnän henkilöstölle budjetoitu hankkeeseen 0,5 htk työaika. Tämän lisäksi projektipäällikkö ja aluevastaavat osallistuvat viestinnän koordinointiin tarpeen mukaan. Kaikki kohdevastaavat viestivät kohteiden ajankohtaisista asioista paikallisesti aina tilaisuuden tullen. Lisäksi valokuvien ja mahdollisten piirroskuvitusten hankkimiseen voidaan käyttää noin 2000€.

Hankkeen viestinnässä keskitytään kohteiden hoitotöiden esiintuomiseen erityisesti niillä kohteilla, joilla hoitotyöt voisivat herättää toimittajien kiinnostuksen. Mm. nummien kulotukset ja kalkkikallioiden hoito saattavat kiinnostaa laajasti. Kohdevastaavien töissä priorisoidaan kuitenkin hoitokohteiden hoitotyöt sekä lisäkohteiden suunnitteluun tarvittava työaika.

Valokuvia ei ole edelleenkään juuri hankittu kuvapankeista, mutta kohdevastaavilta kuvia on kertynyt jonkin verran. Lisää hyvälaatuista kuvamateriaalia kaivataan erityisesti jo hoidetuilta kohteilta.

Hankkeen keskeiset viestintätoimet vuodelle 2016

Hankkeelle valmisteltiin muutoshakemus tammikuussa 2016 ja anottiin mm. jatkoaikaa niin, että hanke päättyisi 31.8.2016 sijaan vasta vuoden 2016 lopussa.

- **Mediayhteistyö**
 - o Hankkeen virallisesta päättymisajankohdasta riippumatta hankkeen tulosten hehkuttaminen on parasta tehdä maastokauden aikana, jotta toimittajia voidaan viedä hoidetuille kohteille tutustumaan. Elokuussa lähetetään valtakunnallinen tiedote, jossa tuodaan esille tuloksia ja näyttävimpiä hankkeessa hoidettuja kohteita. Alueellisten ja valtakunnallisten medioiden toimittajille tarjotaan mahdollisuutta vieraila kohteilla elokuun parin viimeisen viikon aikana. Sopivat kohteet tulee listata alueellisten koordinaattoreiden ja kohdevastaavien kanssa yhteistyössä hyvissä ajoin.
 - o Kesän aikana toimittajia kutsutaan niille kohteille, joilla hoitotyöt ovat edelleen käynnissä.
- **Hankkeesta tiedottaminen ja verkkosivut**
 - o Hankkeen verkkosivujen päivittäminen on tärkeää tehdä heti kun muutoshakemuksen hyväksyntä varmistuu. Projektipäällikkö muistuttelee kohdevastaavia siitä, että kohteilla tapahtuvista asioista kannattaa vinkata alue- ja paikallismedioiden toimittajille erityisesti keskikesällä.
- **Kuvamateriaalin hankkiminen**
 - o Valokuvia voidaan edelleen hankkia kuvapankeista, jos niille on tarvetta hankkeessa. Seppo Leinosen vieraslajipiiirrosten käyttöoikeudet hankitaan yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa, Maaret Väänänen hoitaa. Layman's report vaatii harkitun kuvituksen. Perinnebiotooppien hoito-ohjelmalla on viestintää, joka liittyy läheisesti Luonnonhoito-LIFEn työsarjaan. Yhteistyössä Katja Raatikaisen kanssa mietitään sitä, millaista piirroskuvitusta, infograafeja tai muuta materiaalia voitaisiin teettää ulkopuolisella.
- **Kumppaneiden viestintään osallistuminen**
 - o WWF järjestää hankkeen viimeisen talkooleirin Tvärminnessä heinäkuussa 2016. WWF hoitaa tiedotteen jakelun, myös Metsähallitus mukana lisätiedon antajana. SYKE tiedottaa pikkuapollon siirtoistutusten uusintayrityksestä kesäkuussa, Metsähallitus osallisena tässäkin tiedotteessa.
- **Layman's report**
 - o Layman's reportin valmisteluun varataan projektipäällikön sekä viestinnän henkilöiden työaikaa. Raportin taitto teetetään Laura Tahkokalliolla. Kuvamateriaalia tulee olla riittävästi ja sen tulee olla tyyliältään yhteneväistä. Infograafien käyttöä mietitään yhteistyössä Katja Raatikaisen kanssa. Raportin tulee olla valmis viimeistään 31.12.2016.
- **Mediaseuranta**
 - o Mediaseurantataulukot päivitetään toukokuun lopussa jätettävää väliraporttia varten. Hankkeen loppuraporttia varten on tärkeää koota mahdollisimman tarkkaan kaikki mediaosumat verkkohakuja käyttäen. Tästä vastaa pääasiassa projektipäällikkö, aluekoordinaattorit avustavat.

Hankkeen budjetti vuodelle 2016

Projektipäällikkö vastaa Layman's reportin sisällön tuottamisesta, lisäksi hankkeeseen varataan 1 htkk viestinnän työaikaa sekä Tiina Grahnille että Marianne Kataiselle. Layman's reportin taittoon Laura Tahkokallio 1500€ ja Layman's painatukset 3500€. Mediaretkien järjestelyihin 3000€.

Liite 1. Hankesuunnitelman mukaiset viestinnälliset tavoitteet ja tavoitepäivämäärät.

Type of media	Target (no.)	Gained media attention til 14 Feb 2013	
<i>Press releases made by the project</i>	20	12	
General public article in regional and national press (newspapers and general magazines)	30	At least 6	
General public article in local press	50	At least 5	
Specialised press article	10	0	
Internet article	60	At least 30	
<i>Media excursions or educational events</i>	15-20	1-2	
TV news/reportage	5		
Radio news/reportage	10	At least 3	

Name of the Deliverable	Code of the associated action	Deadline
Communication plan (first stage)	A.3	31.12.2011
Communication plan (final)	A.3.	31.5.2016
A Layman's report	D.6.	31.8.2016

Name of the Milestone	Code of the associated action	Deadline
Project web pages in use	D.3.	29.2.2012
The project has been presented in the different media at least 80 times.	D.1.	31.10.2013
Section on semi-natural grasslands in use on the project web pages	D.3.	31.10.2013
c. 40 high quality photos are achieved	D.3.	31.10.2013
TÄMÄ MILESTONE JÄI VIRHEELLISESTI HANKEHAKEMUKSEEN, TOIMENPIDE EI TODELLISUUDESSA OLE MUKANA HANKKEESSA: Restoration exhibition stands completed	D.5.	31.12.2013
The project has been presented in the different media at least 160 times.	D.1.	31.8.2016
59 information tables have been established in the sites	D.4.	31.8.2016